

2023-08-10 Nr. NV-2016

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP- TAIS-		DĖL VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „MOKAUSI LIETUVOJE“ STEIGIMO IR VALSTYBĖS TURTO INVESTAVIMO (toliau –Projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-12-27	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta Data iš kalendoriaus	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektas parengtas įgyvendinant Švietimo įstatymo 29 ir 56 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2096 nuostatą, kad siekiant optimizuoti priėmimą į ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo ir neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (toliau – švietimo programas), kuris šiuo metu vykdomas decentralizuotai, **nuo 2024 01 01 vykdyti centralizuotai**; centralizuotai vykdomą priėmimą mokytis (išskyrus priėmimą į aukštojo mokslo studijų programas) **administruoti ir priėmimą į trumposios pakopos, pirmosios pakopos, vientisąsias ir profesines studijas centralizuotai koordinuotų viešojo įstaiga „Mokausi Lietuvoje“, naudodama šiai funkcijai atlikti skirtą valstybės informacinę sistemą.**

Šios VŠĮ savininkė yra valstybė, savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ veikla finansuojama iš ŠMSM skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir kitų lėšų.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Įgyvendinant minėtas Švietimo įstatymo pataisas, Projektu siūloma:

- įsteigti VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“;
- pavesti ŠMSM:
 - ✓ atstovauti valstybei, kaip VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ steigėjai;
 - ✓ įgyvendinti valstybės, kaip VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ savininkės, turtines ir neturtines teises bei pareigas;
- perduoti VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ kaip valstybės įnašą 100 eurų iš ŠMSM skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Projekto rengėjai nurodo, kad, įsteigus VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ ir siekiant, kad būtų tinkamai vykdomas centralizuotas priėmimas į švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas), būtina:

1. perimti šiuo metu LAMA BPO administruojamą informacinę sistemą BPIS;
2. išplėsti informacinę sistemą BPIS papildomais funkcionalumais, sudarant sąlygas centralizuotai vykdyti priėmimą į ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo (pradinio, pagrindinio, vidurinio), vaikų ir suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas;
3. sukurti informacinės sistemos BPIS posistemį (*individual learning accounts, (ILA)*), vykdamą projektą „Centralizuota priėmimo į švietimo programas sistema“ (toliau – CPS).

CPS kūrimo darbai numatomi finansuoti iš EIMIN pažangos priemonės „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai ir patogiausiai naudotis paslaugomis“ ir ŠMSM pažangos priemonės „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ lėšų, **tačiau pats priėmimo organizavimas, administravimas, konsultavimas negali būti finansuojamas iš minėtų projektų lėšų, todėl tam būtina numatyti valstybės biudžeto finansavimą.**

Pateikiamas lėšų VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ pagrindimas:

Numatomas biudžetas – **3 242 tūkst. Eur**, iš kurio:

- išlaikymo sąnaudų funkcijoms vykdyti – apie **898 tūkst. Eur.**,
- preliminarus darbo užmokesčio fondas (su SODROS įmokomis ir įmokomis į garantinį fondą) – **2 344 tūkst. Eur.** (numatomas pareigybių skaičius – **52**)

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Numatomas biudžetas **3 242 tūkst. Eur.** 2024–2026 m. iš dalies bus dengiamas CPS ir ILA lėšomis:

Metai	Įstaigos biudžetas, tūkst. Eur	Galimybė finansuoti projekto „Centralizuota priėmimo į švietimo programas sistema“ (CPS) lėšomis, tūkst. Eur	Galimybė finansuoti ILA (informacinės sistemos BPIS posistemė) lėšomis, tūkst. Eur	Valstybės biudžeto lėšų poreikis, tūkst. Eur
2024 m.	3 242	-1 399	-444	1 399
2025 m.	3 242	-250	-446	2 546
2026 m.	3 242	-	-225	3 017
2027 m.	3 242	-	-	3 242

Vertinant Projekto įgyvendinimo mechanizmą, nepakanka duomenų spėsti, kad įteigus VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“, būtų tinkamai pasirengta įgyvendinti centralizuotą priėmimą:

1. Steigiamos VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ paskirtis – naudojantis valstybės informacine sistema, administruoti centralizuotai vykdomą priėmimą į švietimo programas, taip pat centralizuotai koordinuoti priėmimą į trumposios pakopos, pirmosios pakopos, vientisąsias ir profesines studijas, taigi esminė sąlyga šiai VŠĮ veikti yra šiam tikslui skirtos valstybės informacinės sistemos funkcionavimas. Kaip nurodo Projekto rengėjai, šiuo metu valstybės informacinės sistemos, kurios priemonėmis būtų galima vykdyti centralizuotą priėmimą į švietimo programas nėra, priėmimas į profesinio mokymo įstaigas (kurį taip pat turės centralizuotai administruoti VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“) šiuo metu vykdomas per informacinę sistemą BPIS, kurio valdytoja ir tvarkytoja yra Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacija bendrajam priėmimui organizuoti (toliau – LAMA BPO). Projekto rengėjai nurodo, kad būtina perimti LAMA BPO informacinę sistemą BPIS. Pažymėtina, kad Lietuvos universitetų rektorių konferencija (toliau – LURK) raštu ŠMSM išreiškusi poziciją, kad ji su tokiu sprendimu nesutinka.

Siūlome Projekto rengėjams pateikti informaciją, kaip turi būti suprantama ir kaip teisės aktų nustatyta tvarka turėtų būti įgyvendinama nuostata „perimti šiuo metu LAMA BPO administruojamą informacinę sistemą BPIS“ ir detalizuoti veiksmus ar sprendimus, būtinus, kad įsteigta VŠĮ per galėtų pilnai veikti, tam naudodama valstybės informacinę sistemą, taip pat nurodyti šių veiksmų ar sprendimų terminus

2. Projekto rengėjai nevertina alternatyvos – galimų sprendimų, jei vis tik LAMA BPO informacinė sistema BPIS netaptų valstybės nuosavybe ir valstybei reikėtų steigti valstybės informacinę sistemą centralizuotam priėmimui.
3. Lėšų poreikio pagrindime nurodoma, kad bendrąjį priėmimą į aukštąsias mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas organizuoja ir vykdo LAMA BPO, kurios veikla iki šiol buvo finansuojama iš ES Socialinio fondo lėšų (apie 1,2 mln. Eur per metus), o pasibaigus ES finansavimui, šią funkciją būtina finansuoti iš valstybės biudžeto lėšų. Pažymėtina, kad nėra pateikta duomenų, kiek valstybės ar ES lėšų per informacinės sistemos BPIS funkcionavimo laikotarpį buvo skirta jos palaikymui ar modernizavimui, ir kiek lėšų šiai sistemai buvo skyrusi pati LAMA, tai pat nenurodoma, iki kada truks informacinės sistemos finansavimas ES lėšomis.
4. Lėšų poreikio pagrindime nurodoma, kad bendros centralizuoto priėmimo į švietimo programas sistemos kūrimo darbai bus finansuojami iš EIMIN pažangos priemonės „Kurti technologinius sprendimus ir įrankius, leidžiančius saugiai ir patogiai naudotis paslaugomis“ ir ŠMSM pažangos priemonės „Įdiegti vieną langelį karjerai planuoti ir įgūdžiams tobulinti“ lėšų; apie lėšų sumas ir finansavimo laikotarpius galima spręsti tik iš Projekto priede – lėšų poreikio pagrindime pateikiamos lentelės. Siūlome lėšų poreikio pagrindime aiškiai nurodyti, kiek pažangos priemonių lėšų ir kiek valstybės biudžeto lėšų reikės priėmimo į atitinkamas programas vykdymo finansavimui trejų metų laikotarpiu, kartu detalizuojant, kam bus naudojamos šios lėšos (pvz., informacinės sistemos tobulinimui ar sukūrimui/administravimui, ar kt.):
 - priėmimo mokytis pagal švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas);
 - priėmimo į trumposios pakopos, pirmosios pakopos, vientisąsias ir profesines studijas;
 - priėmimo pagal suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas.
5. Projekto lydraštyje fragmentiškai nurodoma, kad iš LAMA BPO perimta informacinė sistema BPIS bus išplėsta papildomais funkcionalumais, susijusiais su suaugusiųjų neformaliojo švietimo programomis, tačiau detalesnė informacija apie šios sistemos pritaikymą priėmimui į suaugusiųjų neformaliojo švietimo programas nepateikiama.
6. Projekto rengėjai, kaip pagrindimą valstybės turto investavimui į steigiamą VŠĮ, nurodo, kad „bus galima tolygiau paskirstyti srautus į mokyklas/programas, <...> didės NVŠ paslaugų tinklas ir jo įvairovė Lietuvoje“,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

„centralizuotos priėmimo sistemos sukūrimas prisidės <...> prie mokymosi visą gyvenimą skatinimo“, tačiau neaišku, kaip ir koku būdu, investavus 100 Eur. ir tik administruojant centralizuotą priėmimą mokyti, būtų gauti šie rezultatai.

7. Projekto rengėjų pateikta informacija nenuosekli, pvz., lėšų poreikio pagrindime (1 psl.) nurodoma, kad „iš LAMA BPO perimta informacinė sistema BPIS bus išplėsta papildomais funkcionalumais, centralizuotai organizuojant priėmimą į švietimo programas“, t. y., kalbama apie esamos informacinės sistemos tobulinimą, tačiau Projekto lydraštyje (4 psl.) teigiama, kad „bus kuriama bendra centralizuoto priėmimo į švietimo programas sistema.“ Siūlome aiškiai ir nedviprasmiškai įvardinti numatomų veiksmų/sprendimų ir jų rezultatų turinį.
8. Nėra aišku, kodėl kartu su Projektu teikiame VŠĮ „Mokausi Lietuvos“ steigimo sutarties projekte nurodomas šios VŠĮ buveinės adresas „Kaunas, Studentų g. 54“, nes LAMA BPO interneto svetainėje nurodoma, kad toks adresas yra LAMA BPO buveinės adresas. Siūlome Projekto lydraštyje pateikti informaciją, koku teisiniu pagrindu LAMA BPO naudojasi nekilnojamoju turtu, esančiu Kauno mieste, Studentų g. 54, ir koku teisiniu pagrindu tai taptų VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ buveinės adresu.
Siūlome nurodytais aspektais papildyti Projekto lydraštyje pateikiamą informaciją.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projekto rengėjai nenurodo, ar dėl numatomos steigti VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ veiklos, tuo pačiu – dėl informacinės sistemos BPIS perėmimo, vyko konsultacijos su LURK ir LAMA BPO.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas buvo pateiktas derinti VRM ir FM, LURK, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Mokyklų vadovų asociacijai, Konkurencijos tarybai, Profesinio mokymo įstaigų asociacijai.

Lietuvos savivaldybių asociacija, Mokyklų vadovų asociacija, Profesinio mokymo įstaigų asociacija pastabų nepateikė. Nepateikus VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ įstatų projekto, nėra galimybės įvertinti Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos pastabos dėl šiuose įstatuose numatomo mokesčio švietimo tiekėjams vien už dalyvavimą sistemoje.

Į LURK ir VRM pastabas ir pasiūlymus iš dalies atsižvelgta, tačiau neįvertinta **esminė LURK pastaba – LURK nesutinka perduoti LAMA BPO informacinę sistemą BPIS valstybės nuosavybėn.**

Neatsižvelgta į FM pastabą, kad nurodytam valstybės biudžeto lėšų poreikiui nebuvo pritarta š. m. birželio mėn. vykusiame FM, ŠMSM ir LRVK atstovų susitikime dėl švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo srities 2024–2026 m. planuojamų asignavimų ir siekiamų rezultatų, taip pat neatsižvelgta į FM siūlymą pateikti informaciją, kiek lėšų galėtų būtų sutaupyta ir/arba perskirstyta dėl planuojamų atlikti pakeitimų.

Argumentai dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, pateikti derinimo pažymoje.

Siūlytina Projektą suderinti su LURK ir FM, taip pat su EIMIN, formuojančia valstybės informacinių išteklių valdymo politiką.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Švietimo įstatymo pakeitimo nuostatos dėl VŠĮ „Mokausi Lietuvoje“ įsigalioja 2024 01 01; dar nėra priimti sprendimai dėl informacinės sistemos BPIS tapimo valstybės informacine sistema ar naujos valstybės informacinės sistemos steigimo, todėl svarstyтина, kad abu procesai – valstybės VŠĮ steigimas ir jai būtinos informacinės sistemos steigimas/perėmimas turėtų būti vykdomi lygiagrečiai.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Dalia Masaitienė

Socialinės politikos grupė, patarėja